

Politická práva (shromažďování, sdružování, přístup k informacím) - 12. 10. 05

Zadání:

Na seminář nastudujte:

právo shromažďovací

- zákon č. 84/1994 Sb., o právu shromažďovacím
- čl. 19 Listiny + komentář (dle vašeho výběru)

právo sdružovací

- zákon č. 83/1993 Sb., o sdružování občanů
 - zák. č. 116/1985 Sb., o podmínkách činnosti organizací s mezinárodním prvkem v Československé socialistické republice
 - čl. 20 Listiny + komentář (dle vašeho výběru)
- (rozšiřující - Telec, I.: Spolkové právo, C. H. Beck, Praha 1998, str. 34 - 49, 73 - 78, 106 - 124, 147)

přístup k informacím

- zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím
 - zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace na o životním prostředí
 - Listina základních práv a svobod, článek 17 odst. 5, článek 35 odst. 2 + komentář (dle vašeho výběru)
 - zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), § 23; zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, § 38. zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), § 133
 - Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/4/ES o přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí a o zrušení směrnice Rady 90/313/EHS
 - Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a o přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (Aarhuská úmluva – č. 124/2004 Sb. m.s.) – čl. 1-5, čl. 9.1
- (rozšiřující - Korbel, F. a kol: Právo na Informace. Zákon o svobodném přístupu k informacím. Zákon o právu na informace o životním prostředí. Komentář, 2. vydání, Praha, Linde, 2005

Příklady:

právo shromažďovací

1. Přijde za Vámi občan, který chce v sobotu 28. 5. 2005 od 15 hodin v centru Olomouce uspořádat demonstraci ze účelem kritiky rostoucího negativního vlivu individuální automobilové dopravy na životní prostředí a zdraví lidí ve Vašem městě. Sepište oznámení tak, aby naplnilo všechny požadavky zákona a nehrozilo jeho odmítnutí.

2. U obce Lipnice se uskutečnila technoparty. Tato nebyla předem nahlášena obecnímu úřadu a vlastník pozemku nedal souhlas s jeho užíváním. Akce se zúčastnilo více než 7 000 účastníků a rozpustit se jí podařilo až po čtyřech dnech.

- Jednalo se v tomto případě o shromáždění?
- Má na základě těchto skutečností policie právo takové shromáždění rozpustit?
- Jak by měl v praxi podle Vašeho názoru vypadat její postup v souladu se zákonem?
- Pokud by pořadatelé chtěli technoparty předem na obecním úřadu ohlásit, za jakých okolností by úřad mohl tuto akci zakázat?
- Co všechno by z pohledu obce mohlo představovat porušení veřejného pořádku ze strany účastníků technoparty?

3. Neonacisté uspořádali svoje shromáždění v restauračním zařízení patřícím jednomu z nich, pod záminkou koncertu na počest majitelových narozenin. Akce se zúčastnilo více než 500 osob. Během koncertu policie slyšela dvakrát osoby uvnitř hajlovat, ovšem nijak nezasáhla.

- Lze v tomto případě hovořit o shromáždění podle shromažďovacího zákona?
- Jaké prostředky může podle Vašeho názoru použít policie, aby zabránila tomu, aby nedocházelo k nacistickým projevům na takové akci?
- Měla být přijata taková opatření, aby se koncert neuskutečnil nebo aby byl okamžitě po svém zahájení zrušen? Jak by toho šlo podle Vašeho názoru dosáhnout?
- Pokud nebyl koncert zrušen, měli být jednotliví účastníci, organizátoři a vystupující hudebníci prověřeni a jejich totožnost zaznamenána před vstupem do restaurace či při odchodu? Byl by takový postup legální?
- Jsou soukromé koncerty fakticky uskutečňované na podporu hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka nelegální a je povinností všech složek policie jim zabránit?

právo sdružovací

1. Poblíž Znojma se má na březích Dyje vybudovat průmyslová zóna. Jste nadšení rybáři a okolí Dyje v daném místě dobře znáte, často tam jezdíte na ryby. S vybudováním průmyslové zóny nesouhlasíte, ale bydlíte bohužel až v Olomouci. Sepište stanovky (strukturu + znění klíčové pasáže) sdružení tak, abyste se mohli zapojit do správních řízení týkajících se budování průmyslové zóny. Co musíte udělat pro registraci sdružení.

2. Jste skupina, v níž jsou zastoupeni jak občané ČR, tak i cizinci. Chcete společně založit sdružení pro šíření multikulturalismu v ČR. Jak budete postupovat, co potřebujete pro registraci. Sepište stanovky (strukturu + náčrt obsahu klíčových pasáží).

3. Jste sportovní oddíl (občanské sdružení), který vychovává dorostovou mládež, ale nedaří se vám vybudovat silný tým v dospělé kategorii. Mladí sportovci od vás příliš brzy odchází do jiných týmů. Jakou provedete úpravu stanov, abyste zabránili odchodu mladých nadějných sportovců, případně jejich ztrátu jinak kompenzovali. Sepište stanovky (strukturu + znění klíčové pasáže).

4. Jste občanské sdružení - organizační jednotka sdružení U., podle stanov sdružení U má vaše organizační jednotka právní subjektivitu. Podle § 70 zákona 114/1992 Sb. jste se přihlásili do kontroverzního územního řízení (sdružení U. má ve stanovách ochranu přírody a krajiny dle požadavků zákona 114/1992 Sb.). Sdružení U. nicméně s vašimi aktivitami nesouhlasí a nepřeje si aby s vašim sdružením bylo do budoucna spojováno (sdružení U. je financováno z prostředků obce, stavební úřad obce vede ono sporné územní řízení). Navrhnete sdružení U. dohodu - lze zařídit oddělení organizační jednotky (stanovy sdružení U. o tom mlčí)? Jak případné oddělení či jiný krok provést v situaci, kdy už jste přihlášení do územního řízení a přejete si tento právní účinek zachovat (pokud byste založili úplně nové sdružení, nemohli byste se územního řízení účastnit).

právo na informace:

1. Ve městě Z se vede stavební řízení, zástupce obč. sdružení které je účastníkem tohoto řízení žádá na stavebním úřadě o nahlédnutí do spisu a poté i o pořízení kopií některých částí spisu – část dokumentace EIA, vyjádření DOSS, návrh na zahájení řízení. Pracovník úřadu mu kopírování neumožnil s odkazem na § 23 správního řádu (mluví pouze o nahlížení a pořizování výpisů) a doporučil mu opsat si příslušné dokumenty.

- je právní názor úředníka správný? - pokuste se o výklad jazykový, systematický, teleologický, najděte a použijte pro srovnání i ustanovení týkající se poskytování výpisů a opisů v jiných, zejm. procesních předpisech

- vyhnul by se jednatel sdružení "problému" s kopírováním pokud by žádal podle informačních zákonů?

Úředník dále argumentuje tím že i v případě, že by se postupovalo podle zákona 106/1999 Sb. nelze informace poskytnout protože jde o případ upravený v § 10 odst. 1 zákona: jde o novou informaci, která vznikla při přípravě rozhodnutí povinného subjektu, pokud zákon nestanoví jinak; to platí jen do doby, kdy se příprava ukončí rozhodnutím“.

- je tento výklad § 10 odst. 1 zákona 106/1999 Sb. správný?...

2. Na Fond národního majetku ČR (dále jen „FNM“) byla doručena žádost o informace podle zákona č. 123/1998 Sb., předmětem žádosti byly informace týkající se firmy Spolchemie, konkrétně pak kopie dvou dokumentů týkajících se staré ekologické zátěže ve Spolchemii. FNM ve lhůtě na žádost neodpověděl a informace neposkytl, v telefonickém rozhovoru bylo sděleno pouze tolik, že FNM není orgánem státní správy a že informace pravděpodobně má ministerstvo průmyslu.

- argumentujte: je FNM povinným subjektem podle zákona 123/1998 Sb.?,
- argumentujte: je FNM povinným subjektem podle zákona 106/1999 Sb.?
- pokud ano, kdo a kdy „vydal“ fiktivní rozhodnutí o neposkytnutí informací?
- jak je možné se bránit proti neposkytnutí informací?
- jaké jsou a) odvolací lhůty a b) lhůty pro žalobu podle zákona 123/1998 Sb. a 106/1999 Sb.?

3. Sdružení A žádalo o kopie hlášení o produkci a nakládání s odpady za rok 2000 ve spalovně EKOTERMEX, a. s., V, (dále i jako informace z “evidence odpadů”). A. mimo jiné v žádosti uvedlo, že tyto informace považuje za informace o vlivu provozní činnosti podnikatele na životní prostředí. Úřad se během vyřizování žádosti otázal firmy zda souhlasí s poskytnutím informací (žádost poslal A. na vědomí).

Úřad informace neposkytl, odůvodnil své rozhodnutí fakticky pouze dvěma větami: tím, že “společnost EKOTERMEX, a. s. považuje veškeré údaje... za obchodní tajemství” a “každá provozovna svým způsobem... ovlivňuje životní prostředí” a z A. požadovaných informací ostatně stejně “nelze působení provozní činnosti podnikatele na životní prostředí zjistit”.

- je v pořádku postup kdy se úřad po obdržení žádosti dotazuje možnost poskytnutí informace podnikatele?
- jaké skutečnosti měl úřad vzít v úvahu aby zjistil skutkový stav a odůvodnil rozhodnutí posuzoval-li a) obchodní tajemství a b) vliv provozní činnosti podnikatele na životní prostředí?
- jak by měl úřad rozhodnout v případě, že by nesporně šlo o obchodní tajemství a zároveň o informace relevantní pro posouzení dopadů provozu spalovny na životní prostředí?

4. Občan žádá podle zákona 106/1999 Sb. po kraji kopii obchodní smlouvy, kterou kraj uzavřel se soukromou společností Z. Předmětem smlouvy bylo vykonávání služeb pro kraj. Kraj tvrdí, že smlouva jako celek je obchodním tajemstvím, dále uvádí, že smlouva obsahuje článek, který kraji znemožňuje smlouvu nebo její části zveřejnit.

- ∞ co si myslíte o tvrzení úřadu že obchodní smlouva jako celek je chráněna obchodním tajemstvím,
- ∞ je možné aby úřad sám konstatoval že určitý dokument je chráněn obchodním tajemstvím?,
- ∞ jaký další argument je možné použít v odvolání za předpokladu že není pravda, že požadovaný dokument jako celek tvořil obchodní tajemství?